

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vsako leto 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez dopolne naročnine se prava ne oziroma. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilno plačila se ne sprejemajo in rokoplasi se ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: Ulica Torre bianca št. 12.

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Torre bianca št. 12.

Poštno-hranilnični račun št. 841.652.

Rusko-japonska vojna.

(Brzjavne vesti.)

O zadnjih bojih pred Port Arturjem.

PARIZ 8. Kakor je zvedel »Matin« iz Londona, je trajalo zadnje obstreljevanje Port Arturja 50 ur neprenehoma. Tekom pomorske bitke, ki se je vršila istočasno z naskokom, je postala japonska križarka »Cijoda« neopobna za boj. Ruska križarka »Bajan« je bila take močno poškodovana.

Bitka pri Liaojangu?

LONDON 8. Med generalom Oku in Rusi se bje pri Liaojangu bitka. Kuropatkin brani na povelje carjevo pozicije z veliko hrabrostjo. Zli se, da je vseh izključen, ker imajo Japonci boljše topništvo nego Rusi. Glede zadnjih poročil se Rusi umikajo. Vest da so Rusi že zapustili Liaojang, ni še uradno potrjena. General Kuroki namerava z tremi divizijami zajeti glavno rusko silo. Večji del zalog, provijanta in streliva so spravili Rusi v Mukden. Promet na železnici severno od Liaojanga je baje že ustavljen.

Kuropatkin v ofenzivi?

PARIZ 8. Brzjavka »Matina« iz Petrograda potrjuje, da je prejel Kuropatkin ukaz, naj se ne umika s svojimi četami, ampak naj stopi v ofenzivo. V Petrogradu računajo baje z dejstvom, da pade Port Artur tekem 10 dni.

Boj med ruskimi in japonskimi uničevalkami torpedov pred Port Arturjem.

TOKIO 8. Admiral Togo je sporočil: Dne 5. t. m. zvečer sta prišla dve japonski uničevalki torpedov do uvida v portartursko pristanišče rekognoscirati; takoj je prišlo iz portarturskega pristanišča 14 ruskih uničevalk torpedov, ki so poskusile zajeti japonski ladji. Na pomoč došle japonske uničevalke torpedov so takoj napadle ruske ladje, ki so se umaknile v pristanišče. Japonci niso imeli nikakih zgb. O eventualnih ruskih zgbah ni ničesar znano.

Japonska križarka zadela na mino in se pogreznila. — »Bajan« neznan poškodovan.

ČIFU 8. (Reuterjev biro). Ruski begunci, ki so zapustili Port Artur dne 4. t. m., priznavajo, da japonske čete, ki so zavzele utrdbo na Voljeh hribu, utrjujejo sedaj dolino, ki je oddaljena od trdnjave eno versto (2) (= 1 kilometer).

Sodi se, da se je neka japonska križarka, ki je zadela na mino, pogreznila v neposredni bližini Kristove baterije.

Ruska križarka »Bajan« je zadobila le neznanu luknjo nad vodno črto, ki jo je povzročila vsled eksplozije neke ob pristaniščnem urodu plavajoča mina.

PODLISTEK.

49

Azijske povesti.

Iz zapiskov priobčuje Anatol.

XI.

»Hej, ljudje, smo-li prav prišli?« je zaklical Surov. »Je li to četa Pletkovskega?«

»Da, prav. Pridite bližje!«

Stopili smo s konj ter se pomešali med lovec. Začeli so nas izpraševati, od kod smo in kakšna naročila imamo. Kmalu smo se spoznali. Jaz sem dobil tu celo nekaj znancev iz prejšnjih časov; ko sem šel mimo te ali one gruč poklical me marsikdo:

»Hej, Vanja Petrovič! Pridi sem!«

»Zdravstvuj Nikolaj, živel Potulov!« in drugi. Bilo jih je več, s katerimi sem bil skupaj v bitki s Tunguzi.

»Ker nisem še poznal vodnika, sem se šel torej predstaviti, z menoj tudi Sumpau in Sratin. Surov je bil že tam. Videl sem ga

Japonci so zasedli Lujzini zaliv, kjer izkrenejo čete očitno z namenom, da bodo napadli mesto od zapadne strani.

Rusko topništvo nadleguje Japonce ne prestopno, kadar hočejo prodirati po prekopih.

Topničarka »Sivuč« razstreljena.

TOKIO 8. (Reuterjev biro.) Rusi so razstreljali topničarko »Sivuč« z vso oborožbo, da ne bi prišla v roke Japoncem.

Japonci zaprli francoskega konzularnega agenta v Niučvangu.

PARIZ 8. »Matin« je prejel iz Tientsina brzjavko: Neki iz Niučvanga došli sel je tukajšnjemu konzulu sporočil, da so Japonci v sredo zvečer zaprli francoskega konzularnega agenta v Niučvangu. Francoski agent je zahteval, naj Japonci izpuste dva neopravičeno aretovana Francoza. Japonci so se tej zahtevi uprli, nskar je prišlo do resnega prepira, valed česar so bili konzularni agent in oba Francoza definitivno aretovani. Konzularni agent se je obrnil do ameriškega konzula in ker ni hotel ta posredovati, je odposlal posebnega sla v Tientsin.

PARIZ 8. Kakor je zvedel »Matin« iz Tientsina, je zadržal neki francoski podanik, ki je došel semkaj iz Niučvanga, da je francoski konzularni agent še vedno zaprt.

PARIZ 8. »Matin« vzdržuje vest, da so Japonci vjeli francoskega konzularnega agenta v Niučvangu, ker je zahteval oprostitev dveh aretovanih Francozov. Ta dva so pregnali baje iz Niučvanga, toda položaj agenta se ni spremenil. Isti ne sme tudi sprejeti svojega prijatelja, agenta ameriških Zveznih držav.

Parnik »Knight Commander« zakoniti plen.

PETROGRAD 8. »Novoje Vramja« je prejela iz Vladivostoka sledečo brzjavko: Plebeno sodišče je razpravljalo dne 15. t. m. o pogreznjenem angleškem parniku »Knight Commander« ter razsodilo, da je parnik s tovorom vred zakoniti plen in da odgovarja pogreznjenemu parniku mednarodnemu pravu. Na razpravi se je dokazalo, da je vozil parnik materijal za železnice ter je bil namenjen preko japonskih pristanišč v Čemulpo in sicer najbrž za železniško progo Seul ustje reke Jalu.

Knez Hilkov odpotoval na bajkalsko jezero.

PETROGRAD 8. Minister za promet knez Hilkov je odpotoval na bajkalsko jezero pregledat dela zabajkalske in obbajkalske železnice. Obbajkalska železnica se odpre v sredi septembra.

Drugi tir sibirskje železnice se položi pozneje. Minister za promet je odklonil ponudbo inozemskih društev, ki so hoteli prevzeti polaganje tračnic.

Kitajski begunci iz Port Arturja.

ČIFU 8. Semkaj prihajajo neprenehoma iz Port Arturja Kitajci, ki so se na džunkah

v pogovoru z možem, orjaške postave, prijaznega obraza; govoril je hitro in je o tem živahno mahal z rokama; gotovo je bilo nekaj važnega, kar je ravno pripovedal. Ko smo prišli mi trije blizu, obrnil se je Surov ter nas predstavil. Petskovski je vsakemu dal roko ter jo stisnil, tako da bi skoro zavpil. Zdelo se mi je, kakor bi mi počile vse kosti, vendar Petskovski brezdvoumno ni mislil na to, da bo nas bolelo. Dal mi je takoj čutiti svojo velikansko moč, ki je bila primerna njegovemu orjaškemu truplu. Gorje sovražniku ki mu pride med prste!

»Pozdravljeni pri nas! Gospodje iščejo Čunčuzov? Malo ostanite pri nas, in kmalu se jim lahko predstavite.«

»Dobro nam obetate. Če imate Čunčuzo tako hitro na razpolago, pa radi ostanemo pri Vas.«

»Sveda«, se je vmešal Surov vmes, a le pod tem pogojem, da pojde gospod Petskovski s svojo četo z nami, v naš glavni tabor.«

»A mislite tako?« je na to menil Peta-

prodrl skozi japonsko blokado. Tudi Japonci se poslužujejo Kitajcev za dovažanje živil. Nekega trgovca v Port Arturju, ki je služil Japoncem za voluza, so Rusi zasačili ter ga obesili.

Kitajska napove Rusiji vojno?

LONDON 8. V tukajšnjih diplomatskih krogih se sodi, da napove Kitajska Rusiji vojno, čim bodo zavzeli Japonci Mukden. General Ma vdere s 60.000 možmi v Mandžurijo, da sasede rodno pokrajino mandžurske dinastije. Rusi bi v tem slučaju ne dobili več Mukdena nazaj.

Poročilo generala Saharova.

PETROGRAD 8. (Uradno). Brzjavka generala Saharova od 7. t. m. na generalni štab poroča: Do danes opoldne ni bilo v operacijskem okrožju mandžurske armade nikake spremembe.

Vzroki ruskega umaknjenja.

PETROGRAD 8. Kakor so iz Liaojanga sporočili ruski brzjavni agenturi, so se Rusi umaknili iz sledečih vzrokov: Oddelek generala Sasuliča se je umaknil na višine pri Jonguilinu na svojo glavno pozicijo. Čete so vztrajale do večera, so večkrat napadle sovražnika ter ga odbile. Zvečer je došlo poročilo, da sta dve japonski diviziji prisilile oddelek generala Kaštalskega, da se je moral umakniti, valed česar je ostalo levo krilo generala Sasuliča brez zaščite. Ker se je bilo bati zajetja od strani Japoncev, je bilo izdano na vsaj črti povelje, naj se čete umaknejo. Japonci niso zapazili, da smo se umaknili, ter so ves dan nadaljevali obstreljevanje pozicij, ki smo jih zapustili. Še le ob mraku so zasedli naše pozicije, ko so bile naše čete že v Haičengu. — Dagestanski konjeniški polk se je posebno odlikoval s sijajnimi napadi ter je rešil en bataljon, ki so ga Japonci že skoraj obkolili, nakar je prišel med njimi grozno klanje.

Brzjavne vesti.

Položaj v Maroku.

TANGER 8. (Reuterjev biro.) Tukaj se širi govorica, da je podal Mohamed el Torres svojo ostavko, katero je sultan tudi vsprejel.

Volitve na Francozskem.

PARIZ 8. Na današnjih ožjih volitvah za generalni svet je bilo izvoljenih 67 pristavev vladne, 18 protivladne stranke in 8 konservativcev. Pristavi vladne stranke so pridobili 17 in zgubili 8 mandatov. Bvši minister Cavagnac je podlegel napram vladnemu republikancu.

SCEAUX 8. Današnji volitvi v poslaniško zbornico je bil izvoljen radikalec Deloncel.

Po dosejanjem popolnem izidu volitev za generalne svete je bilo izvoljenih 883 vladnih pristavev, ki so pridobili 109 sedežev.

kovski. »Radi sebe jaz ne bi šel, kajti jaz sem sam ne bojim vseh Čunčuzov skupaj; ali riži svojih fantov mi je.« »Zadnji boj jih je precej zdelal, da ne vem kako bi bilo, če bi morali biti se en tak boj.«

»Saj je jim pozna, da vam je precej huda predla.«

»Ni vrag, da bi nam predla huda ne; saj jih je bilo teh hudičev kakor listja in trave proti nam. Potem se malo pomenimo boju; sedej pa prosim, da se udeležite našega skromnega kosila.«

»Prav riži, precej dolga pot je bila semkaj in pošteno smo se pretresli, kaj ne, tovariši?«

Vsi smo mu potrdili, na kar smo poseli okoli Petakovega. Prinesli so nam pečene divjačine, ki nam je po napornem potu kaj dobro dišala. Drugi lovec so imeli pri sebi tudi žganja, ki so nam ga ponudili.

Po kosilu smo legli v travo, in Petskovski je pričel pripovedati o boju zadnjih dni.

»Pri gozdiču Sohondo je bilo, kamor smo prišli zvečer, da bi pronočili tam. Izpo-

Romunsko topništvo.

BUKAREŠT 8. Romunska vlada je naročila pri Kruppu v Essenu nove brzostrelne topove, ki so izvenredne sposobnosti. To novo orožje se je faktično poskušalo tekom 22 mesecev. V tem času je bilo izstreljenih 2000 krogelj na 8 kilometrov daljave.

Požari.

Dvestopetindvajset hiš pogorelo.

BUDIMPEŠTA 8. V vasi Nagy Sallo (Bačka županije) je izbruhnil danes po noči ogenj. Pogorelo je 225 hiš s številnimi postranskimi poslopji. Za dva dni goré gozdi v Nagy Hegy. Valed pomanjkanja vode ni možno gasiti.

Požar v arsenalu.

TOULON 8. O požaru v tuk. arsenalu so opoldne poročali: Ogenj je popolnoma uničil ladjedelnice, katere je zgradil Vauban. Zgorelo je tudi več delavnic z velikimi zalogi usoja in drv ter risarskega gradiva. Škoda se ceni na 1 milijon frankov. Tem povodom je bila tudi poškodovana neka torpedovka. Sodi se, da je požar povzročil električni tok.

Požar upepelil 8 hiš.

GRADEC 8. Sinoči ob 10. uri je izbruhnil v vasi Fernitz blizo Gradea velik požar, ki se je valed silnega orkana podobnega viharju naglo razširil ter vpepelil 10 poslopij. Škoda je velika, ker so zgorele vse zaloge krme in poljskih pridelkov.

Pogoreli sirotišnice in cerkev.

STRASSBURG 8. V noči med soboto in nedeljo je začela goreti streha sirotišnice. Ogenj se je razširil na bližnjo cerkev svete Magdalene, ki je do tal pogorela. V cerkvi so bile uničene stare slike na steklo. Škoda se ceni na pol milijona. Vse otroke sirotišnice so rešili.

Politika zločinstva.

Ali smo na predvečer splošne revolucije v Avstriji?

Ne ustraši se, cenjeni čitatelj. To, kar hočemo reči, ne bo tako »kravavo«, kakor bi se sodilo po napisu. Očividni hočemo nekoliko po njih, ki hočejo pri nas zopet inaugurirati politiko zločinstva in po izvestih ignorancij oziroma na rusko državo in njene odnošaje.

Oziroma na dogodke v našem Trstu hočemo dovesti ad absurdum tiste ljudi, ki ob vsaki bombi, ki je počila v Rusiji, kriče, kakor da smo na predvečer splošne velike revolucije v Rusiji, kakor da jutri zaplola grozen plamen od jedrega konca do drugega velike ruske države. Ti kričači pač ne poznajo ne ruske države, ne duše ruskega naroda. Ali pustimo to, ker jih lahko dovedemo ad absurdum, ne da bi jim dalje govorili o Rusiji in ruskem narodu. Pa bi bilo tudi stavili smo straže ter smo po kratki večerji legli spat. Gozd je bil precej gost v sredi, na kraju pa so stala drevesa precej narazen.

»Bilo je proti jutru, ko so prišle straže ter naznanile, da se bližajo nekako čete proti gozdiču. Treba je bilo pred vsem izvedeti, kdo je to. Odposlali smo torej nemudoma pozvedovalne oglednike; minila je ura, ko so prišli drug za drugim. Izvedeli smo, da so Čunčuzi in da jih je okrog dvesto. Spogledali smo se; jaz pa sem rekel, malo nas je ali smo nekaj vredni. Zato da so sovražniki v premoči, imamo marsikaj v čemer smo na boljšem nego pa Čunčuzi. Prvič že vemo za napad, torej smo v tem oziru na boljšem, kajti oni nas mislijo napasti nepričakovano; drugič smo mi boljše oboroženi; tretjič imamo mi nekako obrambo v drevih in v temi, ki nas obdaja, sovražniki nas morajo napadati s svetlega. Da jih je kakor listja in trave, radi tega se nam ni treba bati. Torej pogum velja!

(Pride še.)

tako pripovedanje nezmisljeno, ker zastoj bi govoril šlovec elepa o barvah, in zastoj bi skušal poučiti o resnici njega, ki je zle volje.

V Trstu so našli v nekem društvu par bomb. Ljudje v Trstu se sicer nočejo dati uveriti, da jih ni bilo več; ali recimo, da jih je bilo le par. Oni, ki so pripravili oziroma naročili te bombe, jih gotovo niso naročili, da bi jih hranili kakor kako kurioziteti, ampak gotovo so jih naročili v ta namen, da jih bodo — rabili. In vseobče uverjenje je, da so jih hoteli rabiti blizu dne. Na stvari ne spreminja nič dejstvo, da jim je oblast za javno varnost prišla na sled in da jim je še pravočasno preprečila namen. A to je glavno za našo današnjo argumentacijo: namen je bil ta! In grozen, krvav namen. Ne eno, ampak par in morda še več tistih morilnih sredstev so hoteli vreči. Govori se, da so bile namenjene nekemu tukajšnjemu listu, izvestnim državnim objektom in — našemu »Narodnemu domu«. In oni, ki so dobrohotni prijatelji njim, ki hočejo tu z metanjem bomb manifestovati svoje aspiracije in svoj — patrijotizem: oni bi bili gotovo, ako bi se bil posrečil ta krvavi namen, govorili o »političnem zločinu«. Mi pa hočemo tu popolnoma abstrahirati od narodnega in političnega momenta, ker se je že s humanitarnega stališča, iz usmiljenja do sočloveka zgražati na taki politiki z bombami! Pomisliti je le, da more valed takega početja zadeti grozna nesreča na stotine njih, ki niso nič žalega storili njim, ki mečejo bombe: na stotine nedolžnih bi zbog grdega slučaja mogli preliti svojo dragoceno kri, izgubiti svoje ude in celo življenje.

V koliko milejši luči se nam kaže čin tolovaja, ki v zasedi čaka na svojo žrtev! Njegova krogla ali njegov kol zadevlje njega, kateremu je namenjen. Z bombami se pa meče morilno sredstvo, a je prepuščeno golemu slučaju, koga in koliko njih zadene.

Kdor hoče s takimi sredstvi, na katerih se zgraža humanitarno čustvovanje, in ki morejo slučajno ubiti tudi somišljenika, služiti bodi tudi kakim idejalnim ciljem, onečanja idejo in cilje in jih omadežuje, ta je — navadni zločinec, je sovražnik ideji svobode.

V Trstu so hoteli vreči nekaj bomb, ki bi bile gotovo povzročile neizmernega strahu, groze in nesreče. Da se je stvar pravočasno preprečila, to ne zmanjšuje mere zločina. In ta Trst je menda v Avstriji. Sme-li pa morda radi tega na predvečer splošne revolucije?! Nu, ob tem izgledu bi mogli klevetniki Rusije priti do zavesti, kako absurdno je, ko govorijo o revoluciji Rusije radi tega, ker je kateri posamičnik ali katera skupina ljudi izvršila zopet zločinski napad. To pa je gotovo, da s tako politiko zločina se ne služi dobri stvari, ne v Rusiji, ne v Trstu.

Rusko-japonska vojna.

Trst 8. avgusta 1904.

Iz-pred Port Arturja prihajajo velezdovoljive vesti. Ne le da je oficijelno potrjen sijajni vpeh ruskega orožja v bojih dne 26., 27. in 28. julija, ampak včeraj smo prinesli vest o novi nič manj sijajni ruski zmagi. Sedaj doznajamo tudi, da je na tem drugem boju častno sodelovalo tudi portartursko brodovje. Iz tega je razvidno najbolje, kako je to brodovje »unčeno«. A ne pozabimo, da se sedanji boji na kopnem pred Port Arturjem bijejo še le za utrdbo v predpolju. A če je že tu toli trda kost za Japonce, kaj in kako bo še le v borbah in na naskokih za trdnjavo samo. No, sedaj umejo menda tudi Japonci, kaka razlika je to: jemati Port Artur Kitajeem ali pa Rusom.

Tudi z bojišča v Mandžuriji prihajajo povsem zadovoljive vesti. V bojih pri Ljaojanu dne 2., 3. in 4. t. m. so ruske čete sijajno odbijale vse japonske napade in so imeli sovražniki veličanske izgube. Da ti boji niso bili povoljni za Japonce, izhaja že iz poročil v japonskih listih, ki si tudi to pot — kakor vsikdar, kadar morajo grizti kisl jabolko — pomagajo s tem, da pripovedujejo stvari, katerih jednostavno ne morejo vedeti. Sedaj na pr. pripovedujejo o poveljih, ki jim dobiva Kuropatkin od carja. Češ, car sam je zapovedal vihnemu poveljniku, naj najhvaleje brani pozicije pri Ljaojanu! Isti japonski listi pa pripovedujejo v isti sapi, da so Rusi že izpraznili Ljaojan, in da so že odpravili v Mukden provijant, zaloge in municijo.

Nas puščajo vsa ta poročila čistohladne, ker smo uverjeni: da so bili zadnji boji

krasne ruske operacije, katere bodo morali Japonci drago poplačati v nedeljni bodočnosti. Kuropatkinov načrt je vojevati se in umikati in vabiti onih 300.000 Japoncev proti Mukdenu in Harbinu, kjer jih počakata, nova, sveža, odpočita ruska vojska in zima! Ko nee pa bo katastrofalen za Japonce.

Nikdo naj se torej ne vznemirja, ko bo čul, da se Kuropatkin umika proti Mukdenu. Tako zahteva prvotno sestavljeni ruski načrt.

Nemci in dr. Koerber.

Nekaj dni smo se mi v Avstriji začeli zopet nekoliko intenzivneje zavedati, da imamo tudi mi svoj »notranji položaj«, ali če hočemo prav povedati: svojo notranjo hudo krizo. Da niti ne govorimo o dogodkih na skrajnem Vstoku! Tudi o konfliktu med Francijo in Vatikanom je govorilo avstrijsko veliko novinstvo več, nego-li o dogodkih v Avstriji. To si je lahko pojasniti. Velika večina tega novinstva služi nemški stvari v Avstriji. Ono pa je bilo priučeno gledati v dru. Koerberju prezvestega čuvarja nemške stvari. Uverjeno je bilo torej da čuvajo nemški interes močnej in zanesljive roke. Tako pomirjeno glede dogodkov v hiši domači, je že moglo razgledati se bolj po širnem svetu. Tako smo imeli nekaj časa sem v naši notranji politiki neko stanje, ki je bilo nekako podobno tisti v sedanjih vroči letni dobi navadni »mrtvi sezoni«. Leno je ležalo vodovje naše notranje politike in komaj da se je gibalo.

Ali glej: v hišo, ko bi bili najmanj pričakovali, se je začelo gibati to vodovje, začelo je pluti nekoliko višje in dela se kakor da hoče zavriščati. Nemška nevolja je začela kipeči zopet, a izzvala je to nevoljo — to je ravno interesantno — ista Koerberjeva vlada, katero so nemške stranke tiščale do sedaj, kakor tišči peklenšček grešno dušo. Vlada je izdala v zadnje čase nekoliko odredb, ki so vzvoljile nemške politike. Te odredbe se tičejo studij na vseučilišču v Zagrebu, italijanskega vseučilišnega vprašanja in osnutja slovanskih paralel na učiteljskih v Tešinu in Opavi. Izlasti te paralele so težko obležale na nemških želodeh, predno so osnovane. Kakor znano je izvrševalni odbor nemških strank poslal k dr. Koerberju dvojico svojih mož. Ali zdi se, da nista nič opravila. Človeku se zdi, da sluša kako bajko, ko čita, da je to pot dr. Koerber ostal trden. Nekateri menijo, da je vse one naredbe, ki ozvoljavajo nemške politike, sicer res izdala Koerberjeva vlada, ali diktirali da so jih od druge strani. Le tako da si je tolmačiti sedanjost »odločnost« Koerberjevo. Kar je moral storiti, tega da ne more umikati svojevoljno.

V jako čudnem položaju se nahaja sedaj »velika« »Neue Freie Presse«. Ona je glasilo Koerberjevo, a je tudi glasilo nemških strank. Koga naj brani, koga naj napada sedaj, ko sta si nekoliko navkriž dr. Koerber in izvrševalni odbor nemških strank? Naj obrača sulico tako ali tako, vedno zadevlje v meso od svojega mesa. Zadruga tega lista je vidna izlasti v uvodnem članku tega lista v nedeljski številki. Tako se zvija sem in se zvija tja, da je težko pogoditi, kateri je namen glavni: ali tolažiti Nemce, ali jih svari, ali napadati vlado, ali jej groziti. Vendar bi menili mi, da bi »Neue Freie Presse« hotela nasiti volka — nemške stranke — a ob enem rešiti ovco dra. Koerberja. In mi smo uverjeni, da je to poslednje posebno na srečo v prvi vrsti radi nemške stvari. Saj ona, ki je v intimnih odnosih s Koerberjevo vlado ve le predobro, kaj pomenja ta vlada za Nemce. Morda se jim taka ne povrne nikdar več.

Da je bil članek v dunajskem listu pisan v zadregi, o tem pričajo notranja protislovja v izjavanjih. Uvodom piše — da se polaska nemškim strankam — kakor da se ima z uvedenjem slovanskih paralel zgoditi nekaj nečuvnega in groznega, ki po pravici vznemirja ves nemški narod.

Kmalu nižje doli pa se nekako roga Čehom, da naj ne mislijo nikar, da se Koerber k njim obrača. Saj daje utrakviziranje šlezkih učiteljskih še povito v neko temo, ki potrebuje pojasnila. Ali umejete to? Isti list, ki je malo poprej trdil, da se ima Nemcem zgoditi nečuvna krivica, dopušča močnat, da je vlada postopala tudi to pot v interesu Nemcev, ker je izbrala za Nemce manj zlo. Ali čujte! Svar postaja še interesantnejša. »Neue Freie Presse« neglaša namreč, da tudi ta trditev ni še ovržena, da ni nič res, da bi bila vlada postopala za hrbtom Nemcev, ali z

drugimi besedami: da se je v sporazumljenju z Nemci odločila ustanoviti slovanske vpoprednice pod nemškim vodstvom, ker bi sicer utegnili priti do samostojnega češkega in poljskega učiteljskega za Šlezijo.

Kakor rečeno: zvijanja v »Neue Freie Presse« vzbujajo v človeku tako domnevanje.

A če je temu tako, vprizarjajo nemški poslanci grdo komedijo, da mečejo pesek v oči nemškim masam.

Naslednik Plevejev.

Iz Petrograda javljajo: Še ni končno določeno kdo postane naslednik umrjenemu ministru Pleveju. To važno vprašanje bo rešeno na posvetovanju, kateremu bo predsedoval sam car. Tega posvetovanja se vdeležajo najodličnejše osebe carstva.

Drobne politične vesti.

Turška in Zedinjene države Del severoameriškega brodovja je odplul v Smirno. Ta turško-ameriški spor je navstal valed tega, ker noče Turčija poravnati škode povzročene po turkih ameriškim misijonarjem.

Sklicanje državnega zbora ni pričakovati pred mesecem novembrom, ker bodo v drugi polovici septembra zborovali deželni zbori.

Rudarski akademiji v Ljubnem in Příbramu dobila v bodočem šolskem letu naslov »montanski visoki šoli« ter se učna doba razširi od treh na štiri leta, oziroma od štirih na pet let. Uvede se še en nov izpit. Rektor bo imel pravico nositi naslov »Magnificus«, slušatelji pa bodo lahko promovirani kakor doktorji montaniških ved.

Atentat na predsednika Uruguajskega. Iz Montevidea (južna Amerika) poročajo, da je v soboto, ko se je predsednik republike vozil po mestu, eksplozirala pod njegovo kočijo neka mina. Predsednik ni bil ranjen.

Po umorstvu Pleveja. Iz Petrograda javljajo, da so v soboto konstatirali identiteto provzročitelja atentata na ministra Pleveja. Zaprlj so še dve osebi.

Angleži v Tibetu. Iz Simle poročajo, da je angleška ekspedicija v Tibetu brez bojev dospela v tibetsko glavno mesto Lhasa.

Mednarodni položaj Vzhodne Rumelije. V diplomatskem jeziku ni več izraza »Vzhodna Rumelija«. K večjemu se govori še o južni Bolgarski. Turška vlada se pa nikakor ne more še sprijazniti s zedinjenjem, izvršenim že pred 18 leti. Turčija naglaša ob vsaki priliki, da je Vzhodna Rumelija posebna pokrajina. Tako je zahtevala tudi sedaj povod pogajanj za novo pošto in brzojavno pogodbo z Bolgarsko, da se v pogodbi navede poleg Bolgarske tudi Vzhodna Rumelija, v kar pa bolgarska vlada ni privolila. Govori se, da so se valed tega pogajanja prekinili.

Boj proti alkoholizmu v ljudski šoli, način in sredstva, katerih naj se poslužuje isti!

(Konferenčni referat Antona Lešana, nadučitelja v Komnu.)

(Dalje.)

»Telovadba«, gojena pravim načinom, je dobro sredstvo in vpliva v zmišlu zmernosti. Disterweg piše glede tega:

»Welche Folgen hat der Turnunterricht nicht fürs Leben?! Turnübungen der Kaaben, Jünglinge und jungen Männer auf freien Plätzen, statt des Verbauerns und Sitzen in den Schulen und Schnapsbuden an Sonn- und Feiertagsnachmittagen. Turnspiele, Volksfeste statt der Mücken-, Fliegen-, Fisch- und Wurmfeste! Trefflich dies. Worte nicht euer Ohr, ihr Leser? Bedarf es noch eines Kommentars zur Veranschaulichung der Wahrheit, dass wir uns schämen müssen? Ist das Volksleben? Ist das eine würdige Erholung und Kräftigung? Ist das Volksbildung und Veredlung?! — Tudi znani češ Jahn piše v enakem zmišlu. »Die Jugend muss wieder zu einem wahren Jungtum geführt werden, was selbst erlaubte Genuss verschmäht, wenn sie den reifen Alter nur erst geziemen. Das Gefühl muss zur Liebe an der Natur gewahrt werden, es muss mehr Wohlgefallen an Einfachheit finden, als am betäubenden und entnervenden Kneipenleben. (Nekdo iz

učiteljskih krogov je menil v sobotni številki našega lista, naj bi uredništvo prevajalo nemške citate v tem referatu. Nu, uredništvo bi se gotovo ne branilo takega malega dela. Ali ker je to konferenčni referat, meni uredništvo, da ni opravičeno v kake spremembe ali dostavke, ako ni pooblaščen v to od avtorja samega. Op. ured.) Desterwagove in Jahnove besede naj nam bodo v bodrilo glede našega delovanja v tem zmišlu. Učtelj, poučujoč telovadbo, naj si zapomni sledeče Jahnove besede: »Ohne ein abgehä tates, müßiges nüchternes, sittenreines Leben ist die ganze Turnerei hinfällig. (Pride š.)

Domače vesti.

Slovenskim materam. Zopet in zopet prihajamo pred vas, slovenske matere, in vas pozivamo, da učte svoje otročiče — svojega, slovenskega jezika.

Nočemo trditi, da so vsi naši dosedanji opomini v tem pogledu ostali popolnoma brezuspešni. Ne, ker, ko bi trdili to, bi enostavno ne govorili resnice. Mnogo vas je, ki ste poslušale naš glas. Mnogo so v tem pogledu storili vrli naši somišljeniki in soborilci za narodna prava, ali, ob vsem tem je še premnogo slovenskih starišev, ki na vzgoji svojih otrok — pozabljajo, da so Slovenci! Ni bolj ostudne stvari na svetu, nego je ta, ako slovenski stariši uče svoje otroke tujih jezikov, a pozabljajo na učenje materinega, slovenskega jezika! Taki otroci postajajo, ko so odrasli, izdajce svojega naroda. O odgovornost pa pred Bogom in pred narodom pada na — nemarne stariše. Ker je med našimi sloji še vedno preveč takih starišev, ki kvarijo svoj narod s tem, da ga ne uče svojega jezika, pozivljemo poleg mater tudi očete, naj pazijo in nadzorujejo postopanje svojih žen! In ako so se prepričali, da njihove žene greše v tem pogledu na škodo naroda in na škodo otročičev samih, naj oni, možje, ako so vredni tega imena, energično posežejo vmes in zahtevajo naj najodločnejše, da se bo v njihovi družini govorilo slovenski! Oni stariši, ki vzgajajo svoje otroke v laškem ali nemškem jeziku, zaslužujejo, da bi jih izključevali iz sleherne poštene slovenske družbe!

Otroci naj govore najprej slovenski jezik, a ko so nekoliko dorasli, naj se uče tudi druge jezike, da bodo lažje živeli. Izgovori, češ, da otroci nočejo govoriti slovensko, so neumnji, in oče, ki rabi tak izgovor, le smeši samega sebe, ker priznava s tem, da ni — mož. Če se otrokom od prvega začetka vceplja ljubezen do svojega jezika, je izključeno, da ne bi pozneje hoteli govoriti tega jezika, ali da bi ga celo mrzili. Drugače je seveda, ako stariši s prvega začetka zanemarjajo svojo dolžnost in dopuščajo, da kaplje strup v nežno malo srčece. Potem seveda je prepozno in res se dogaja starišem, da jim otroci nočejo govoriti materinega jezika.

Tudi izgovor, češ, da ti ali oni otroci pohajajo laške šole in da se radi tega ne more govoriti slovensko žnjimi — tudi ta izgovor je prazen. Mi poznamo odličnih narodnjakov, ki so tudi (ker ni bilo slovenskih šol) pohajali v laške šole. In vendar so ostali naši, zvesti. Ravno zato, ker je naše položeno glede ljudskega šolstva tako žalostno, pripada hiši domači naloga, da popravlja, kar šola pokvarja. In to more, le dobre volje je treba.

Narodno prepričanje vcepljati v srca mladini najlažje mati in oče. Mi trdimo mirno vestjo, da stariši, ki so vzgajali svoje otroke na podlagi slovenskega jezika — so redko doživeli, da bi se taki otroci poizgubili v morje tujinstva — da bi postali renegatje! Slušajte in uvažujte to naše ponovno svarilo!!

Potrjena izvolitev. Za okrajni zastop v Soštanju izvoljenega načelnika V. Ježovnika in podnačelnika Ivana Vošnjaka je cesar potrdil.

Po slovenskih uradnikih pada hitro šiba avstrijskega zistema, če so kaj zagrešili, ali bolje rečeno, če so jih od nemške strani obdolžili, da so kaj storili. Iz Smarj pri Jelšah (na Spodnjem Stajarskem) javljajo, da sta tam izgubila svoji službi davčni praktikant Presinger in notarijski uradnik Sket, ker da sta zabavljala Celjanom, ki so se vračali iz Rogaške Slatine.

Nemški državni uradniki pa se svobodno udeležujejo vsake protislovenske demonstracije, stoje v prvih vrstah v narodni borbi

proti Slovincem, zaničujejo javno naš jezik, so najhujši agitatorji na vsaki volitvi, pevajo pridajo »Die Wacht am Rhein« — in ostajajo ljubljenci svojih predstojnikov in — avanzirajo. V jedini ta namen pa se morajo slovenski uradniki često umakniti iz dežele ter odhajati v tuje kraje in med tuje ljudstvo, kjer žive kakor v prognanstvu.

Taki so vedno in povsod! Pišejo nam: Prosimo Vas, gospod urednik, da priobčite ta-le kričeči in tipični slučaj. Dne 6. t. m. je pripeljal neki voznik kamenje v ulico S. Vito za podjetje Dreolli. Ker ni možno notri z vozom, morajo zunaj na ulici zmetati kamenje z voza. Delavci so hoteli, da mora tudi voznik nositi kamenje notri. Voznik se je uprl temu, češ, da to ni njegovo delo. Tako je tudi res. Sicer pa nas to ne briga, kdo je imel prav. Briga nas pa dejstvo, da je eden delavcev, tistih nemilih gostov iz sosednje Italije, radi tega malenkostnega vzroka potegnil nož in je grozil žnjim vozniku. Sreča je bila, da je bil voznik mirne in hladne krvi in da je molčal in se premagoval. Tako je tudi vroče-krvne sledajti skril nož nazaj v žep. Takov konec je imel ta slučaj. Ali denimo, da bi oni mladi voznik ne bil tako miren in da bi se bil dal zavesti v odpor, Bog ve, kaj bi se bilo zgodilo. Gotovo bi bila tekla kri in bi bila velika nesreča.

Ob tej priliki moramo vprašati: kako je prav za prav z izvajanjem tiste namestitvene odredbe, ki je zaukazala razoroženje delavcev — regnicolov? V goriških listih čitamo vedno o slučajih, ki pričajo, da se italijanski delavci tudi na gradnji bohinjske železnice vedejo istotako izziivalno in — nevarno. Nato opozarjamo vnovič e. k. državne oblasti, da jim je dolžnost skrbeti za javni mir in za varnost imetja in življenja državljanov!

Tržaškemu glasilu generala Kurokija, admiral Togo in — starih bab pa svetujemo, naj nekoliko manje skrbi za »kulturo« na daljnem Vztoke, in naj raje nekoliko pomete pred svojim pragom, kjer se dogajajo dan na dan stvari, ki niso ravno na glasu s kulturo in civilizacijo. Naj malec pusti Rusijo na miru, ko mu je Trst veliko bliži!

25-letnica — pevanja. Toliko se jih je minole sobote zvečer odzvalo pozivu društva »Zarja« v Rojanu, da so popolnoma napolnili vrt tamošnjega konsumnega društva. Prišli so, da izrečejo priznanje možu, ki si je pridobil neoporečnih zaslug na rajskem polju — pesmi! A njemu, ki pozna zgodovino našega narodskega razvoja na ozemlju tržaškem, ki ve, kako smo — kjer ni izdajala moč govorne besede — zmagovali in pridobivali srečo s tisto magično silo, ki jo ima v sebi akord lepe pesmi, njemu ne treba praviti, kako je neprecenljiv narodni borilec oni, ki neguje pri nas lepo narodno slovensko pesem! Vsaka pevska prireditev je pri nas narod, da se gibljemo, da živimo — narodno!

Zasluge pevskega društva po naši okoliščini so neizmerno, in oni, ki so duša, ki so gonilna sila v teh društvih, zaslužujejo naše priznanje. Zato je hvalevredno, da je društvo »Zarja« v Rojanu toli lepo izreklo priznanje svojemu pevcu in navduševalstvu, Josipu Katalanu, povodom petindvajsetletnice — pevanja. Pevski zbor — možki in ženski — je bil zbran polaoštevno in tamburaški zbor je sodeloval s toliko ljubezljivo in preciznostjo, da je vladalo v družbi pravo pristno oduševljenje. Predsednik društva, g. Ivan Grdol, je lepimi besedami proslavil zasluge slavljenceve in mu je izročil primerno darila. Govorila sta tudi gosp. Čotič, kakor predsednik »Kola«, in g. Ivan Marija Bole v imenu konsumnega društva. Poslednji se je obrnil posebej do mladega pevskega naraščaja, da bi vsakdo vso svojo ambicijo zastavljal v to, da doživi, kar je doživel Katalan: svojo petindvajsetletnico pevanja. Vsaki govor je spremljalo živahno odobravanje. Pesem je sledila pesmi, a vmes so pridno udarjali tamburaši. Nekateri pesmi — kakor »Lepa naša domovina« in »Hej Slovani« — je pevala vsa družba in etoje ob največjem navdušenju.

Bil je lep večer staremu, a še vedno svežemu pevcu v priznanje, mlademu naraščaju pa v vspodbujanje. Da smo v Rojanu ohranili svojo pozicijo pred najhujšimi navali in spletkami, na tem ima velik del zastuga v »Zarja«. Naj ostane taka tudi v bodoče, da nam čim prej zasije — zarja bolj-ših dni!

Obesil se je v Št. Petru pri Gorici

66-letni kmet I. B. Postal je baje melanholičen, ker je posestvo izročil sinu. Ko so ga našli obešenega v podstrešju klanice, je bil nesrečnejše že mrtev.

Iz Sežane. »Zorislava«, novoustanovljeno pevsko društvo, ki si je nadelo nalogo skrbeti in gojiti slovensko pesem in s tem prispevati k probuji, povzdigi in naobraževanju naroda slovenskega, stopa prvič v javnost z nado, da ga je sl. občinstvo v njega zapričetem vzvišenem delu podpiralo, posebej pa da mu pokaže svoje simpatije z velikoštevilnim obiskom na veselici, ki se vrši 14. avgusta 1904. na krasno odličnem vrtu g. L. Mahorčiča. Program bo nastopni:

1. »Mladi vojaki«, godba. 2. »Pozdrav« (Laharnar), mešan zbor. 3. »Prodana nevesta«, godba. 4. »Križaci na moru«, mešan zbor. 5. »Postojnska jama«, valček, godba. 6. Veseligrada »Doktor Hribar«. 7. »Domovini«, godba. 8. »Slava delu«, možki zbor. 9. »Sokolska koračnica«, godba. 10. Svobodna zabava. Ples. — Vstopnina na veselico 50 stot. s sedežem 1 K. Plesni komadi po 10 stotinki.

Pričetek veselice ob 4. in pol uri popoldne. — Čisti dohodek porabi se v gmetno povzdigo mladega društva!

Na mnogoštevilno udeležbo uljudno vabi odbor.

Vročina in suša. Po dežju, ki je bil minoli teden po noči, se je ozračje za par dni malo ohladilo a zadnje dni je pričelo zopet solnce hudo pripekati. Včeraj je bil po dežju najbolj vroč dan.

Par večerov se je bilo nebo popolnoma pooblačilo in je bilo nade da dobimo zopet dež, a kmalo so se prikazale zopet zvezde na nebu.

Mnogo trpe valed suše poljski pridelki zlasti sadje in grozdje. Zadnji dež je le malo namočil zemljo. Listje zlasti na mladem drevju vene in odpada. Tako so na pr. v Aquedottu zgubili mladi kostanji vse listje ter so popolnoma goli, a pri tem so pa začeli z nova evesti in poganjati semterje novo listje. — Vidi se na njih ob enem cvet in sad.

Ljubljanka je, kakor poročajo iz Ljubljane, valed suše zelo upadla. Te dni kaže 20 cm. pod normalo. Na obrežji je zrak zvečer neznosno okužen.

Prestop v luteransko cerkev. V mestu mariborskem je v tem letu 118 oseb prestopilo v luteransko cerkev.

Sodček olja je valil pred seboj po ulici Limitanea 26 letni težak Ernest Premru, ki stanuje v ulici Bergamasco št. 10. Radovedni redarji so ga vprašali, kje da je dobil oni sodček, a to vprašanje ga je spravilo v zadrego. Radi te zadrege, ali bolje radi sodčka olja, so redarji Ernesta aretovali ter ga djali pod ključ.

Tat? 26 letni zidar Alojzij Rustija, doma od sv. Tomaža pri Beljaku na Korškem, je bil aretovan večere predpoludne, ker nanj močno sumijo, da je on ukradel 120 krou Josipini Krajner, ki stanuje v zgornji Čarbolj št. 628.

Nesreča s petrolejsko svetiljko. 18 letni Elija Pavičević, Črnogorec, na delu pri gradnji železnice je prenočeval v kolibi, katero so si delavci postavili ob novej openški cesti na koncu ulice Cologna. Sinoči ob 10. uri je Pavičević za legel v postelj, a pustil je še poleg postelje gorečo petrolejsko svetiljko. Nakrat se je pa nekako krenil ter zvrnil svetiljko na se ter si pri tem grozno ožgal obraz, vrat in prsi. Njegovi tovariši so šli na stražnico v ulici Luigi Ricci ter od tam telefoničnim putem pozvali zdravnika se zdravniške postaje, ki je dal nesrečnega mladeniča takoj prenesti v bolnišnico.

Velika nesreča na železnici. 30 letni delavec Josip Stipan, doma iz Dalmacije, ki dela pri zasipanju morja pod Škledjem, je šel včeraj v jutro ob 5. uri in pol preko tira železnice Trst Poreč. A v istem hipu je prisopihel vlak, ki je bil odišel a postaje sv. Andreja. Stipan ni imel več časa umakniti se in vlak ga je podrl. A vlak ni šel čezenj, marveč ga je — čuden slučaj — valil pred seboj, in sicer za kakih 38 metrov. Nesrečnega Stipana so pobrali težko ranjenega, z neštevilnimi ranami na glavi in drugod po životu. Pozvali so potem zdravnika se zdravniške postaje, ki je dal reveža z vozom za težko ranjene prenesti v mestno bolnišnico. Zdravniki v bolnišnici so takoj izjavili, da ni nobenega upanja, da bi nesrečnejše okrevale. In res je revež umrl že ob 4. uri popoldne. Na mesto, kjer se je pripetila nesreča je šel najprej policijski kancelist Degiampietro, a

okolu 7. ure sta prišla — kakor sodna komisija — preiskovalni sodnik dr. Pollanz in sodni avskultant Jelovšek.

Razne vesti.

Požari. Od vseh strani pribajajo zopet vesti o velikih požarih, provzročenih več noma valed suše.

Tako sta v Budimpešti te dni pogoreli dve tvornici za stroje z velikim skladiščem drv, tsko tudi neka ladijedelnica.

Iz Nagy Btase prihaja vest, da je tam uničil požar 70 hiš in cerkveni zvonik. Tem povodom je bilo ranjenih tudi več oseb.

V Fidaszo yfalvi je uničil požar 34 hiš in mnogo gospodarskih poslopij.

V vasi Horvatlovč je pogorelo 18 hiš, mnogo postranskih poslopij s poljskimi pridelki.

V Pinnye je bil v petek velik požar, ki je uničil velike zaloge žita in krme. Zgoraj so tudi postranska poslopja tovarne za sladkor. Škode je nad 100 000 kron.

Na posestvu Aleksandra Haraszitina v Pusztu Decse je zgorelo za 30.000 kron žita.

V bližini Nameszte je zgorela neka velika zaloga drv za kurjavo.

Trgovina.

Borzna poročila dne 7. avgusta.

Tržaška borza.

Napoleoni K 19.01—19.04, angleške lire K — do —, London kratak termin K 239.75 240.20 Francija K 95.—95.15, Italija K 94.95 — 95.10 italijanski bankovci K —, Nemčija K 117.20—117.40, nemški bankovci K —, avstrijska ednotna renta K 99.20 — 99.40, ogrska krona renta K 97.— 97.20, italijanska renta 102¹/₂, 102³/₄, kreditne akcije K 638.50 — 640.50 državne železnice K 631.— 632.—, Lombardi K 85.50 87.50, Lloydove akcije K 680 — 684.—, Srečke: Tisa K 323.—327.—, Kredit K 460.— do 470.—, Bodenkredit 1880 K 301.— 311.—, Bodenkredit 1889 K 292.— 302.—, Turške K 126.— po 128.—, Srbske — do —.

Dunajska borza ob 2. uri popoli.

	predčeraš	danes
Državni dolg v papirju	100.15	100.15
» v srebru	100.15	100.15
Avstrijska renta v zlatu	119.15	119.25
» v kronah 4%	99.30	99.30
Avst. investicijska renta 3 ¹ / ₂ %	91.20	91.10
Ogrska renta v zlatu 4%	119.15	119.05
» v kronah 4%	91.15	91.10
» renta 3 ¹ / ₂ %	88.90	89.—
Akcije nacionalne banke	1610 —	1605 —
Kreditne akcije	639.25	638.75
London, 10 Lstr.	239.87 ¹ / ₂	239.85
100 državnih mark	117.20	117.22 ¹ / ₂
20 mark	23.45	23.45
20 frankov	19.03	19.03
10 ital. lir	95.10	95.10
Cesarski cekini	11.32	11.32

Parizka in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) — francoska renta 97.82 5% italijanska renta 103.65, španski exterior 86.05 akcije otomanske banke 555.—.

Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice —, unificirana turška renta 86.50 menjice na London 252.55, avstrijska zlata renta 102.15 ogrska 4% zlata renta 100.75, Länderbank —, turške srečke 121.50, parizka banka 11.72, italijanske meridionalne akcije —, akcije Rio Tinto 13.29 Trdna.

London. (Sklep.) Konsolidiran dolg 88⁷/₁₆ Lombardi 3¹/₂, srebro 2¹/₁₆, španska renta 85¹/₁₆, italijanska renta 102¹/₄, tržni diskont, 2¹/₁₆ menjice na Dunaju —, dohodki banke 17.00 izplačila banke —.— Trdna.

Tržna poročila 7. avgusta.

Budimpešta Pšenica za oktober 10.70 do 10.71; za april 10.95 do 10.97 Rž za oktober 8.42 do 8.43; za april 8.70 do 8.71 Oves za okt. 8.739 do 7.40; za april 7.65 do 7.67 Koruza za avgust 7.22 do 7.24, za sept. 7.27 do 7.28.

Pšenica: ponudbe dobre; povpraševanje ome-

Zadnji ameriški model!

Najbolj jednostaven, najsolidnejši i dovršeni ameriški pisalni stroj prve vrste je „REMINGTON“ Mod. 1904. s pisavo povsem razvidno od prve do zadnje črke. Strojevi za računanje.



Pomnoževalni stroji: Mimeo-graf, Ciclostyl in Rotativ. — Dostihi pripadki. —

PRIPADKI

za pisalne stroje vseh vrst.

TRAKOVI

za kopiranje ali brez kopiranja a za litografiranje ali hektografiranje za pisalne stroje vseh sestavov kakor: Adler, Underwood, Remington, Hammond, Oliver, Ideal itd. s jamstvom od K 3.— naprej.

Blazine za stroj „YOST“ z jamstvom.

Stroji na poskušnjo ne da bi jih bilo treba vkupiti. Brezplačen poduk za učenje pisati na stroj. Nastavljajo se brezplačno uradniki in uradnice večje pisanja na stroj. Kupuje, prodaja in zamenjuje stare pisalne stroje vsakega sestava. Čisti in popravlja pisalne stroje vseh vrst.

Prve vrste priporočila. — Ceniki brezplačno in franko.

— Telefon 1682. — Zastop in zaloga: Via Geppa 18. — Telefon 1682. —

jeno, mrtvo. Prodaja 40.000 meterskih stot., za 5 stotink nižje. Rž za 5 stotink nižje. Vreme: veter.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za tek. mesec po 50 kg 42.50 frk, za dec. 43.50. Mirna.

Hamburg. (Sklep. pop.) Kava Santos good average za september 35¹/₄, za dec. 35³/₄, za marec 36¹/₄, za maj 37.— vzdržano. — Kava Rio navadna loco 34—35, navadna realna 36—38, navadna dobra 39—40.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za avgust 20.05, za sept. 20.20, za oktober 20.60, za dec. 20.50, za marec. 20.90 za maj 21.10. Stalno. — Vreme: kpo.

Sladkor tozemeski. Centrifugalpile, promptao K 66.50 do 68.00, za september K — do —, marec-avg. 66.50 do 68.—, Concassé in Melispile promptno K 68.30 do 69.30, za sept. K — do —, marec-avg. 68.30 do 69.30.

London. Sladkor iz repe surov 10¹/₁₆ Sh. Java 109 h. Mirno.

New-York. (Otvorjenje.) Kava Rio za bodoče dobave, vzdržano, 5 st. zvišanja.

Pariz. Rž za tekoči mesec 14.65, rž za sept. 14.90, za september-december 15.25, za nov. februar 15.50 (mirno). — Pšenica za tekoči mesec 21.85 za sept. 22.10, za september-december 22.40, za november-febr. 22.70. (mirno). Moka za tekoči mesec 29.40 za sept. 29.50, za sept.-december 29.70, za november-februar 29.95 (mirno) Repičao, olje za tekoči mesec 48.—, za septem 43.50 za sept.-december 49.— za januar-april 50.— (mirno). Spirit za tekoči mesec 43.75, za sept. 42.— za sept.-december 38.25 za januar-april 37.— (stalno) Sladkor surov 88¹/₂ usov nov 25 — 25¹/₂ (mirno), bel za tekoči mesec 27¹/₄ za sept. 28¹/₄ za okt.-jan 29¹/₄, za januar-april 30¹/₄ (mlačno) rafinirani 61¹/₂—62 Vreme: oblačno.

Užgani znak na zamašku

V varstvo
proti
ponarejanju

MATTONIJA
GIESSHÜBLER
Sauerbrunn.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

— ulica Tesa št. 52. A. —

(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko

Kavarna ROSSI

ulica S. Giovanni št. 16.

Telefon št. 1632.

Odprta celo noč.

Bogat izbor tu- in inozenskih in slovenskih časnikov.

TOVARNA POHIŠTVA

Rafael Italia

Velikansko skladišče in razstava

pohištva in tapetari

— TRST —

ulica Malcanton štv. 1.

po zelo nizkih cenah.

Pravna zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond 29.217.694.46 K Izplačane odškodnine: 78.324.623.17 K
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
VSA POJASNILA DAJE:
Generalni zastoj v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavaruje poslopja in premočnine požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in obnovo-karistne namene.

Prvo primorsko podjetje za prevažanje pohištva in spedijsko podjetje
RUDOLF EXNER - TRST
Telefona št. 847. - Via della Stazione št. 17. - Telefona št. 847.
Filijalke v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.
Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.
(Pohištvo predmetov, ki se jemljejo na polovanje in prevažanje blaga na vse pruge.)
Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljena skladišča.
Edini tržaški zavod za „VACUM-CLEANER“.
ČIŠČENJE in SHRANJEVANJE PREPROG
Točna postrežba in nizke cene.

Zaloga obuvala in čevljarški mojster
Josip Stantič

zalagatelj c. kr. redarstvene straže, c. kr. glavnega carinskega urada in skladišč, c. kr. priv. Lloyd orož, c. kr. finančne straže v Trstu, Kopru in Pulju.

TRST. - Ulica Rosario št. 2. - TRST
priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke.

Prodaja najboljših Fredin voščilo (biks) =

Cene nizke. Postrežba točna.



Pekarna in sladničarna
FRAN MILLANICH
Trst. - ulica Commerciale 7 - Trst.
Trikrat na dan sveži kruh vsake vrste. Raznoliko na dom. Sprejema naročila na sladice itd. o priliki potič in krstov.
Najugodnejše cene.

V novi prodajalnici pohištva
ulici Madonnina št. 15 u Trstu
se nahaja na izbero okvirja in zrcala po konkurenčni ceni.

Andrej Wouk.

Zlatar
DRAGOTIN VEKJET
(C. Vecchiet).
TRST. - Corso št. 47. - TRST.
Priporoča svojo prodajalnico zlatanine, srebrnine in žepnih ur. - Sprejema naročbe, poprave srebrnih in zlatih predmetov ter poprave žepnih ur.
Kupuje staro zlato in srebro. Cene zmerne.

Pri svetem Antonu Padovanskem.
Prva zaloga cerkvenih oblek in nabožnih stvari.
Trst, Via Muda vecchia št. 2. (za mestno hišo).
Trajna razstava in izključna zaloga za Primorsko vsakovrstnih kipov povsem umetniškega dela bodi od zmesi, romanskega kartona, opeke ali lesa razpel v vseh velikostih.
Lastna delavnica pisanih, dalmatik, pluvial, roketov, kvadratov, kolarjev, mešan h srnje itd. Izvršujejo se tudi vsakovrstne veznine, zastave itd.
Zaloga sveč in čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I in II. vrste, podob, vencev, križcev in svetilj vsakovrstnih.
Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetlic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogocastju, izvršijo se vezanja (ricami) najfinjša za zastave, pregrinjala idr.
Zaloga misalov, ritualov, diurnov ter brezštevilo drugih naših knjižic, svečnikov, svetilj, kelhov in ciborjev se srebrnim pokrovom.
Popravlja se vsakovrstne stvari. Naj se poskuša prepričati se o ugodnih cenah.
Zahteva naj se brezplačni cenik.

FILIJALKA
c. kr. privat.
AVG. KREDITNEGA ZAVODA
za trgovino in obrt v Trstu
sprejema:
IZPLAČILA V KRONAH
na blagajniške nakaze na naslovljena izplačilna pisma
proti 4 dnevni odpovedi 2 1/2 % proti 4 dnevni odpovedi 2 1/2 %
» 30 » » 3 % » 30 » » 3 %
v zlatih napoljonih na izplačilna pisma
proti 30 dnevni odpovedi 2 % proti 30 dnevni odpovedi 2 %
» 3 mes. » » 2 1/2 % » 3 mes. » » 2 1/2 %
» 6 » » » 2 1/2 % » 6 » » » 2 1/2 %
Na blagajniške nakaze in izplačilna pisma stopi nova obrestna mera v veljavo 1. 5. odnosno 27. februarja bodočega leta in sicer po dotičnej odpovedi.
Banecigro v kronah z 2 1/2 % takoj v kolikor na razpolago.
Krone in zlati napoljoni na tekoči račun po dogovorjenih pogojih, koji se stavijo od časa do časa in sicer po toka odpovedi.
Izdaja nakaznice za Dunaj, Budimpešto, Brno, Karlove vari, Reko, Lvov, Prago, Reichenberg, Opavo kakor tudi Zagreb, Arad, Belice, Gablonz, Gradec, Hermanstadt, Inomost, Celovec, Ljubljano, Line, Olomuc, Saaz, Solnograd prosto stroškov.
Se bavi s kupovanjem in prodajo deviz, drobiža in vrednostij.
Sprejema iztirjevanje taljandov, dvignjenih vrednosti, kakor tudi vse drugih iztirjevanj.
Daja predjume na Warrante in vrednosti po jako zmernih pogojih.
Kreditni na karikaciske listine se otvorijo v Londonu, Parizu, Berlinu in drugih mestih po ugodnih cenah.
Kreditna pisma se izdajajo v katerikoli mesto.
Hranila.
Sprejema se v pohrano vrednostne listine, zlat in srebrni denar in bančni listki. Pogoje daja blagajna zavoda.
Menične nakaznice.
Pri blagajni zavoda se izplačujejo menične nakaznice „Banca d'Italia“ v italijanskih lirah ali v kronah po dnevnem kurzu.

Svoji k svojim
OBUVALA.
— Dobro jutro! Kam pa kam?
— Grem kupit par čevljev!
— Svetujem Vam, da greste v ulico Riborgo št. 25. po domače k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste obuvala za moške, ženske in otroke. Isti popravlja male stvari brezplačno ter sprejema naročbe vskovrstno obuvalo na debelo in drobno.
Lastnik: Peter Rehar.

C. kr. priv.
Riunione Adriatica di Sicurtà
Glavnica in rezervni zakladi društva glasom bilance 31. decembra 1902.
Zadružna glavnica (od kojih vplačano 3.200.000) K 8.000.000
Rezervni zakladi dobičkov » 7.133.580
zaklad proti vpadanju vrednostij javnih efektov » 3.700.580
Rezervni zaklad premij za zavarovanja » 71.255.752
Zavarovanja na življenje v veljavi » 254.965.140
Izplačane škode v vseh oddelkih od ustanovitve društva [1838—1902] » 498.919.050
Društvo sprejema po jako ugodnih pogojih avarovanja proti požaru, strelji, škodi vsled razstrelbi lomu kakor tudi prevozov po suhem in morju; sklepa pogodbe za zavarovanje življenja po raznovrstnih kombinacijah, za glavnice, rente plačna do smrti ali po smrti zavarovance; doto otrokom itd.

DAINEL PILLIN
TRST - ulica Carpison 10. - TRST.
Telefon 241.
Tovarna in velikanska zaloga cementnih plošč.
Sprejema vsako naročbo tudi na deželo ter plošče polaga tudi sam.
Brezkonkurenčne cene.

Zaročenci!
Kupujte v še pohištvo v dobroznani pohištva, manufaktur in tapetarij trvdke
Jvanka Doreghini
ulica Madonnina št. 8
Jamči se za solidnost in trpežnost blaga.
Absolutno konkurenčne cene.



Razprodaja!
Po nečuvno nizki ceni se dobi za samo
2 gl. 95 nč.
krasna garnitura obstoječa iz
14 krasnih dragocenih predmetov
in sicer:

- 1 ura od niklja, Anker remont. (na željo tud posrebr.) z lepo razrezljanim pokrovom točno urejena s 3 letnim jamstvom in skatlico
- 1 krasna goldin ali nikljasta okropna veržica s privezom. Pariški sistem.
- 1 goldin igla, za kravate z imitir. briljanti.
- 1 par gumbov za manšete, znamka »Garantie«.
- 1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in ovratnike.
- 1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno punčir.
- 1 goldin prstan s krasnim kamenom.
- 1 žepno ogledalo v etvilju.

Vseh 14 krasnih in vrednostnih predmetov z uro Anker-Remont. vred pošilja le za 2 gl. 95 nč. s povzetjem ali po naprej poslanem denarju, trvdka
BRÜDER HURVIZ
Krakovo - Stradom 17. - Krakovo
Neodgovarjajoče sprejem v 8 dneh nazaj in povrnem denar, vsled česar nima kupec nikakega rizika.
Bogato ilustrovani cenik raznovrstnih dragocenosti brezplačno in franko.
Razprodajalci in agenti se sprejemajo.
Vsak kupec vdobi v dar brezplačno krasen žepni album s 15 razglednicami mesta Krakovo.

Anton Skerl
mehanič
Piazza de'le Legna 10. (hiša Caccia).
Gramofoni, fonografi, plošče in cilindri za godbo v velikem izboru.
Internacionalna godba in petje
Vse po cenah, da se ni bati konkurence.
Specijaliteta:
Priprave za točenje piva.
NB. V olajšanje nakupovanja se prodavajo tudi predmeti tudi na mesečne obroke.

Nova narodna krčma.

Podpisani ima čast naznaniti slav. slovenskemu občinstvu, da je te dni odprl svojo krčmo v ul. Acquedotto št. 67 pod imenom:
„Andemo de Piero“.
V svojem lokalu toči podpisani razna dalmatinska in istrsko črno vino prve vrste po zmernih cenah.
Ima vedno sveže pivo, vermouth in marsalo, kakor tudi vedno dobro oskrbljeno kuhinjo z toplimi in mrzlimi jedili.
Nadejajoč se, da me naše ljudstvo poseti v mnogobrojnem številu bilježim udani
Fran Rupnik, krčmar.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI
Podružnica v Celovcu. Podružnica v Sapljetu
Kupuje in prodaja Denarne vloge vsprejema
vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obveznic, areč, delnic, valut, novcev in deviz. v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.
Promete izdaja k vsakemu izrebanju. Promet s čeki in nakaznicami.
Zamenjava in eskomptuje izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Borkompt in inkasoo menik.
Daje predjume na vred. papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Borkompt in inkasoo menik.
Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavalije. Borkompt in inkasoo menik.